

TOPONYMICKÉ KOMPONENTY V ČESKÝCH, SRBOCHORVATSKÝCH A BULHARSKÝCH FRAZÉMECH SE STRUKTUROU PROPOZIČNÍ A POLYPROPOZIČNÍ

PAVEL KREJČÍ

Masaryk University, Brno

TOPONYMIC COMPONENTS IN CZECH, SERBO-CROATIAN AND BULGARIAN PROPOSITIONAL AND POLYPROPOSITIONAL PHRASEMES. The paper presents toponyms that appear in the function of components of Bulgarian, Serbo-Croatian and Czech phraseological units in a form of a sentence (traditionally also referred to as proverbs and sayings). From the point of view of their syntactic structure, most examples follow the pattern of a simple sentence (e.g. S.-Cr. *Puno je vode proteklo Savom*), a less complex sentence (e.g. Bulg. *Ходил в/на Стамбул, а царя не видял*), while exceptions constitute the so-called intersubject structures, such as Czech *Jak je ti, Rakousko? – Ouzko!*. The syntactic structure may lack a predicate – e.g. Bulg. *Нерде Ямбол, нерде Стамбул* or S.-Cr. *Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba*. Within the studied phraseology there are also toponyms differing from their standard or modern form (e.g. Czech *Tejn, Brandejs, Sibérie* or Bulg. *Стамбул*).

Keywords: Bulgarian phraseology, Serbian / Croatian phraseology, Czech phraseology, contrastive phraseology, toponyms in phraseology, proverbs and sayings

I. FRAZÉMY S ONYMICKÝM KOMPONENTEM

Frazémy s propriálním (onymickým) komponentem tvorí specifický frazeologický podsystem a podle typu onymického komponentu jej můžeme dále členit na několik frazeologických mikrosystémů (Dobrikova 2006: 1041). Zásadní význam onymického komponentu pro frazeologickou jednotku shrnuje Mária Dobříková takto: *Ak je komponentom frazémy vlastné meno, jeho prítomnosť sa primárne pociťuje ako konkretizujúci prvok na zdôraznenie individuálnych a sémantických osobitostí frazeologickej jednotky ako celku. Toto konštatovanie platí aj v prípade, keď vlastné meno počas frazeologizácie stratí viaceré znaky propria, ako aj v prípadoch, keď ako vlastné meno vystupuje lexikálna jednotka, ktorá pred vstupom do frazémy mala charakter apelatíva* (tamtéž: 1046). Ve druhé části svého výroku

se autorka dotkla důležité vlastnosti apelativ a proprií – totiž že mezi oběma kategoriemi substantiv existuje vzájemná průchodnost, která je obecně platná a známá jako proces apelativizace proprií, resp. proces proprializace či onymizace apelativ. Tyto procesy se nevyhýbají ani sféře frazeologie. Podle Rudolfa Šrámka je proces deproprializace u transpozice proprií do frazémů a idiomů specifický – dochází sice k silnému omezení významu, ba dokonce k eliminaci propriálního významu, tento *zvláštní druh deproprializace proprií* však *nevede k apelativizaci typu Švejk > švejk, Don Juan > donchuán* (Sramek 2003: 65). Proprium ve frazému *pozbyvá to, co je pro ně podstatné – vazbu mezi propriálním objektem (osobou, místem, výrobkem...) a „jeho“ vlastním jménem (tamtéž).*

Důkladnému výzkumu propriální vrstvy ve frazeologii se v námi sledovaných jazycích věnovala již několikrát zmíněná Mária Dobříková (monografie *Vlastné meno ako komponent slovenských a bulharských frazém*, 2008, 2014), v dílčích studiích pak Dominik Raguž (1979), Jozef Mlacek (1981), Josip Matešić (1992/1993), Katarína Habovštiaková (1994), Neda Pintarićová (Pintarić 1997), Rudolf Šrámek (2003), Ivor Ripka (2003), Juraj Glovňa (2003), Ružena Žilová (2003), M. Dobříková (2002, 2005, 2006, 2007), Dimitrina Michajlovová (Michajlova 2008), Nataša Jakopová (Jakop 2014), Erika Kržišniková (Kržišnik 2018) a mnozí další. Řada badatelů se pak ve svých studiích zaměřuje na konkrétní onymickou sféru odpovídajícího frazeologického mikrosystému. Nejčastěji to bývá sféra antroponym, v daleko menší míře toponym.¹ To je nejspíše způsobeno i tím, že antroponyma (a z nich především osobní jména, obyvatelská jména a etnonyma) bývají součástí frazeologie častěji než toponyma. Bulharská badatelka Marijana Vitanovová k frekvenci výskytu frazémů s toponymickým komponentem říká: *Група фразеологизмов и паремий с компонентом-топонимом в количественном отношении невелика. Большинство их носят разговорный и диалектный характер* (Vitanova 2013: 206). Celkově se pak frazémy s onymickým komponentem podílejí na frazeologii asi 2 % (Kuceseva 2008: 81, cit. dle Ignatovic 2012: 3), v rámci frazémů s onymickým komponentem by pak podíl těch s toponymickým mohl být přibližně třetinový (E. Kržišniková dospěla na materiálu slovenského jazyka k podílu 34,8 % – Krzisnik 2018: 29).

1 Řada autorů frazeologických prací sice podle názvu slibuje též analýzu frazémů se zoonymickým komponentem, ale podle naší zkušenosti se jedná téměř vždy o výzkum zooapelativ jako frazeologických komponentů, nikoliv zoonym (více o tom viz Крейчи, П. „За проблематиката на съдържанието на лингвистичните термини зооним и фитоним в български, сръбски, хърватски и чешки език.“ *Българска реч*, кн. 1 (2019): 49–58).

II. PROPOZIČNÍ A POLYPROPOZIČNÍ FRAZÉMY S TOPONYMICKÝM KOMPONENTEM

Frazémy s toponymickým komponentem, které jsme shromáždili především ze stávajících frazeologických slovníků češtiny, chorvatštiny, srbštiny a bulharštiny, mají z formálního hlediska podobu přirovnání, syntagmatu (kolokace) i (poly)propozice. Z podstaty věci nelze očekávat existenci subfrazémů s toponymem (jejich komponenty jsou výhradně synsémantické povahy) a ani tzv. jednoslovných frazémů v podobě, jak je chápe F. Miko (Miko a kol. 1989: 25–26, srov. též FrazTerm 1995: 68).

Kategorie propozičních a polypropozičních frazémů byla s použitím moderních lingvistických metod zpracována v samostatném slovníku pouze v rámci frazeografického popisu české idiomatiky a frazeologie (viz SCFI-VV). Do té doby se větným frazémům (resp. té jejich části, která odpovídala tradičnímu chápání přísloví, pořekadel apod. slovesných útvarů) věnovala pozornost v zásadě jen jako jednotkám paremiologickým a pozornost odborníků byla soustředěna především na jejich sémantickou stránku. Určitá atraktivita přísloví a pořekadel u laické i odborné veřejnosti (přirozeně ovšem nejen ta) jistě stojí za skutečností, že klasické sbírky přísloví jsou opětovně vydávány i v současnosti (kupříkladu F. L. Čelakovský a V. Flajšhans v Česku, A. P. Záturecký na Slovensku, V. S. Karadžić v Srbsku nebo P. R. Slavejkov v Bulharsku). S ohledem na značnou komponentovou variabilitu větných frazémů není snadné provést u nich nějakou smysluplnější strukturní typologii. F. Čermák je dělí podle počtu větných celků na propoziční a polypropoziční a druhé jmenované pak s ohledem na počet subjektů na monosubjektové a intersubjektové (Cermak 2007: 43). Dále je možno třídit je i podle typu komponentů (synsémantické, autosémantické, kolokační, propoziční – viz tamtéž). SCFI-VV ještě nabízí jiné členění, a to na frazémy se strukturou vět slovesných (jednoduchých i souvětí), vět jen formálních (vyskytujících se často ve funkci adverbialní), dvou korelovaných vět (odpovídá polypropozičním intersubjektovým frazémům) a vět interjekčních, popř. jiných bezslovesných (SCFI-VV: 11).

II.1. Formální podoba (poly)propozičních frazémů

Podobu větnou či souvětí má v našem výběru excerpt z příslušných frazeologických slovníků, popř. jiných zdrojů 27 českých frazémů, 17 srbochorvatských¹ a 26 bulharských. Převládá struktura **propoziční** (např. čes. *Už sme/j sme z Prahy doma!*, sch. *Puno je vode proteklo Savom* nebo bulh. *Свършил у Италия зад коша*). V menší míře se vyskytuje struktura **polypropoziční** (např. bulh. *Ходил в/на Стамбул, а царя не видял* nebo čes.

1 Výraz *srbochorvatský* chápeme tradičně jako shrnující označení v zásadě jednotného jazykového prostoru, který se dnes dělí na srbský, chorvatský, bosenský a černohorský.

Byli jsme před Rakouskem, budeme i po něm), ojediněle **polypropoziční intersubjektová** (čes. *Jak je ti, Rakousko? – Ouzko!*), byť intersubjektovost je tu jen zdánlivá (replika *Ouzko!* představuje ozvěnu). Co se týče charakteru komponentů, z hlediska zvolených typů frazémů je bezpředmětné uvažovat o těch se strukturou se synsémantickými komponenty. Většina má strukturu s komponenty **autosémantickými** (např. čes. *Co je Praha Prahou*), ale především **kolokačními** (např. čes. *Je tam úplná Sibérie*; bulh. *Накрай Дунав(а) власите се давят; Оскубали му са мустаките на Стамбул капиа*). Výjimkou nejsou ani příklady na strukturu s komponenty **propozičními** (např. čes. *V Praze blaze tomu, kdo má peníze*).

Podle členění uvedeného v SČFI-VV jsou v našem výběru frazémy se strukturou **vět slovesných** (jednoduchých i souvětí), např. čes. *Hliník se vodstěhoval do Humpolce* nebo bulh. *Ще те пратя на Бойчевци и ще минеш край Плачковци*, a také se strukturou **vět jen formálních**, např. čes. *Co je Praha Prahou* nebo bulh. *Кога е горело Враца*. Struktura **dvou korelovaných vět** odpovídá polypropozičním intersubjektovým frazémům a jak jsme výše uvedli, tento model má v našem výběru pouze jednoho reprezentanta: český frazém *Jak je ti, Rakousko? – Ouzko!*. Věty **interjekční, popř. jiné bezslovesné** mají rovněž minimum zastoupení, do této třídy patří např. bulh. *Здравей, Москва!*; *Нерде Ямбол, нерде Стамбул* nebo sch. *U Solun(u) groš somun, do Soluna sto somuna; Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba*.

II.2. Syntaktická pozice toponymického komponentu

Z hlediska zapojení toponymického komponentu (topokomponentu) do syntaktické struktury frazému pozorujeme tyto tendence: toponymický komponent může být **subjektem** struktury větneho frazému (takto např. čes. *Není Řím ani Praha jednoho roku / za jeden rok vystavěn*; sch. *Briga koga što Mađarska nema more/mora; Odnela voda / mutna Marica*; bulh. *Не може ме опра ни Дунав; Кога е горело Враца; Запалила се е Софија; Порт Артур (оце) не е паднал!*; *Картаген трябва да бъде разрушен!*). Může být i jejím **objektem** (takto např. čes. *Vidět Neapol a umřít; My Prahu nedáme, radši ji zbouráme!* nebo sch. *Pazi da ne zaradiš Goli Otok*). V mnoha případech tvoří topokomponent jmennou část **predikátu** (např. čes. *To je (hotovej / úplnej) Kocourkov; Je to / tady úplná sahara / Sahara; Je tam úplná Sibérie; To je hotová Sodoma a Gomora!* nebo sch. *Ovo je Afrika*). Nejčastěji je ovšem v pozici **přísllovečného určení místa** (např. čes. *Půjdem spolu do Betléma...*; *Uteks / utekls (snad) z Bohnic?*; *Všechny cesty vedou do Říma; Je vod Drážďan, ne vod Berouna; Hliník se vodstěhoval do Humpolce; V Praze blaze, ale draze; Nerad' / nežvaň, není ti šedesát a v Rusku / Moskvě si taky nebyl!*; *Vody na Tábor nedovedeš*; sch. *Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba; Sve je komu ravno do Srijema / Kosova; Kasno Janko na Kosovo stiže; Mnogo će vode (dotle) proteći (Dunavom / Savom); Ajd' u Varaždinske Toplice; U Solun(u) groš somun, do Soluna*

sto somuna; bulh. Има нещо гнило в Дания; Свършил у Италия зад коша; Ходила Цаца на Враца; Пошел съм за Спанчевци; Ще ида в Орландовци; Хвърли го с две клечки в Марица; В Рим живял, папата не видял; В Цариград живял, царя не видял; Ще те пратя на Бойчевци и ще минеш край Плачковци; Накрай Дунав(а) власите се давят).

II.3. Struktura přirovnání; topokomponent ve tvaru vokativu

V řadě zachycených případů má český větný frazém strukturu **přirovnání**, mnohé z nich jsou však identické s jednotkou, která byla zpracována jako přirovnání už v SČFI-P, proto je do této strukturní kategorie nezapočítáváme. Topokomponent, často v předložkovém spojení, v nich tvoří pravou stranu (komparátum – většinou charakteru adverbialního, takto např. čes. *To byla facka jako Brno; To je (pomalu) jako za Rakouska; Je to (tu) jako v Kocourkově; Táhne se to jako Lovosice; (Vona je jako) Českéj / Český ráj – samá kost a trosky; Je tam (horko / vedro) jako na Sahaře; Je tam zima jak na Sibiři; Je tu smradu jako v Cařihradu; Je tu jako na Vystrkově*). Okrajově může dojít k personifikaci toponyma a to se pak ve frazému vyskytuje v nezvyklé formě **vokativu** (takto např. *Jak je ti, Rakousko? – Ouzko!*; sch. *Zbogom Bosno, odoh ja u Sarajevo* nebo bulh. *Здравей, Москва!*).

III. TYPOLOGIE ZJIŠTĚNÝCH TOPONYMICKÝCH KOMPONENTŮ

Samotné toponymické komponenty představují co do typologie pestrá směs – přítomna jsou především oikonyma a urbonyma lokálního, regionálního i globálního významu (čes. např. *Stromovka, Bohnice, Prčice, Vystrkov, Tejn, Humpolec, Brandejs, Beroun, Tábor, Brno, Praha, Moskva, Drážďany, Athény, Řím, Neapol, Cařihrad*, kvazioikonymum *Kocourkov*; sch. např. *Lepoglava, Šandrovac, Rabac, Varaždinske Toplice, Zagreb, Solun*; bulh. např. *Орландовци, Плачковци, Враца, Ямбол, София, Рим, Москва, Цариград / Стамбул, Шам, Багдад*), v menší míře choronyma – jak jména států (čes. *Rakousko, Rusko*; sch. *Maďarska, Bosna, Kosovo*; bulh. *Дания, Италия*), tak i území nestátního charakteru (čes. *Český / Českéj ráj, Čechy, Sahara, Sibiř / Sibérie*; sch. *Afrika, Srijem*) a hydronyma (sch. *Sava, Dunav, Marica*; bulh. *Марица, Дунав*). Některá toponyma ve frazémech nejsou ve tvaru, který by odpovídal stylově neutrální (tj. oficiální, spisovné) formě jejich analogie z pravidelného jazyka (např. čes. *Tejn* [kolokviální, spis. *Týn*], *Brandejs* [kolokviální, spis. *Brandýs / nad Labem/*], *Cařihrad* [archaismus, ofic. *Istanbul*], *Sibérie* [archaismus, ofic. *Sibiř*] nebo bulh. *Шам* [archaismus, ofic. *Дамаск*], *Стамбул, Цариград* [archaismy, ofic. *Истанбул*]).

IV. ZÁVĚR

Větné frazémy jsou s převahou propoziční struktury (jednoduché věty), např. sch. *Puno je vode proteklo Savom*, v menší míře mají strukturu souvětí – např. bulh. *Ходил в / на*

Стамбул, а царя не видял, výjimečné jsou tzv. intersubjektové struktury, jako např. čes. *Jak je ti, Rakousko? – Ouzko!*. V syntaktické struktuře může chybět predikát – např. bulh. *Нерде Ямбол, нерде Стамбул* nebo sch. *Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba*. Pokud jde o typologii toponym v úloze frazeologických komponentů, tak v rámci zkoumaných frazémů se uplatňují především oikonyma a urbonyma, v menší míře pak choronyma a hydronyma. Toto zjištění se nijak neliší od výsledků našeho zkoumání frazeologických jednotek nevětného charakteru. Samotná toponyma nemusí mít vždy jen aktuální oficiální podobu, stylově příznakové jsou např. české formy *Tejn* (kolokviální, spis. *Týn*), *Brandejs* (kolokviální, spis. *Brandýs*), *Cařihrad* (archaismus, ofic. *Istanbul*) či *Sibérie* (archaismus, ofic. *Sibiř*) nebo bulharské *Шам* (archaismus, ofic. *Дамаск*) či *Стамбул, Цариград* (archaismy, ofic. *Истанбул*).

Ехсерпованá literatura:

- Ankova-Nicheva, K. *Nov frazeologichen rechnik na bulgarskiya ezik*. Sofia University Press, 1993.
[Анкова-Ничева, К. *Нов фразеологичен речник на българския език*. София: УИ Св. Климент Охридски, 1993.]
- Banova, M. & S. Dimova. *Frazeologichen rechnik na bulgarskiya ezik A–Ya*. Sofia: Ban Mar, 2014.
[Банова, М. & С. Димова. *Фразеологичен речник на българския език А–Я*. София: Бан Мар, 2014.]
- Fekete, E. „Toponimski elementi u srpskohrvatskim frazeološkim sekvencama.“ *Onomatološki prilozi*, no 12 (1996): 23–30.
- Genev-Puhaleva, I. „Za frazeologichniya status na terminologichnite sachetaniya.“ („За фразеологичния статус на терминологичните съчетания.“) In Krejčí, Pavel & Elena Krejčová, eds. *Jihoslovanská frazeologie kontrastivně*. Edice Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, č. 453: 120–129. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2016.
- Matešić, J. *Frazeološki rječnik hrvatskoga ili srpskog jezika*. Zagreb: IRO Školska knjiga, 1982.
- Menac, A. & Ž. Fink Arsovski & Venturin, R. *Hrvatski frazeološki rječnik*. Zagreb: Naklada Ljevak, 2014.
- Menac-Mihalić, M. „O hrvatskim dijalektnim frazemima s toponimom kao sastavnicom.“ *Folia Onomastica Croatica*, no 19 (2010): 203–222.
- Milenković, T. *Idiomi u srpskom jeziku*. Aleksinac: Atelje-63, 2006.
- Nicheva, K. & S. Spasova-Mihaylova & K. Cholakova. *Frazeologichen rechnik na bulgarskiya ezik*. Том I. A–N. Sofia: BAS, 1974. [Ничева, К. & С. Спасова-Михайлова & К. Чолакова. *Фразеологичен речник на българския език*. Том I. А–Н. София: БАН, 1974.]
- Nicheva, K. & S. Spasova-Mihaylova & K. Cholakova. *Frazeologichen rechnik na bulgarskiya ezik*. Том II. O–Ya. Sofia: BAS, 1975. [Ничева, К. & С. Спасова-Михайлова & К. Чолакова. *Фразеологичен речник на българския език*. Том II. О–Я. София: БАН, 1975.]
- Nicheva, M. *Frazeologichen rechnik na bulgarskiya ezik*. Plovdiv: Hermes, 2002. [Ничева, М. *Фразеологичен речник на българския език*. Пловдив: Хермес, 2002.]
- Otašević, Đ. *Frazeološki rečnik srpskog jezika*. Novi Sad: IK Prometej, 2012.
- Slovník české frazeologie a idiomatiky 4. Výrazy větné*. Hl. red. František Čermák. Praha: Leda, 2009.
- Vidović Bolt, I. & J. Szerszunowicz. „On the Croatian Toponymic Phraseological Units and their Polish

- Equivalents.” In Nosowicz, J. F. & J. Gorbacz-Pazera, eds. *Edukacja dla przyszłości*. Tom V. Białystok: Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku, 2008, 135–146.
- Vutov, V. *Malak frazeologichen rechnik na bulgarskiya ezik*. Veliko Tarnovo: Slovo, 1999. [ВЪТОВ, В. *Малък фразеологичен речник на българския език*. Велико Търново: Слово, 1999.]

REFERENCES

- Cermak 2007:** Čermák, F. *Czech and General Phraseology*. Prague: Karolinum, 2007. [In Czech: *Frazeologie a idiomatika česká a obecná*. Praha: Karolinum, 2007.]
- Dobrikova 2002:** Dobříková, M. „Vlastne mena v bulharskej a slovenskej paremiologickej frazeologii.“ In Dorovský, Ivan, ed. *Studia Balcanica Bohemo-Slovaca V: 230–236*. Brno: Masaryk University Press, 2002. [In Slovak: Dobříková, M. „Vlastné mená v bulharskej a slovenskej paremiologickej frazeológii.“ In Dorovský, Ivan, ed. *Studia Balcanica Bohemo-Slovaca V: 230–236*. Brno: Masarykova univerzita, 2002.]
- Dobrikova 2005:** Dobříková, M. „Sobstvenoto ime vav frazeologiyata. Konkretizatsiya versus individualizatsiya.“ In Valchanova, M. & M. Kuzmova & M. Mihaylova, eds. *Yubileen slavistichen sbornik: 164–171*. Neofit Rilski University in Blagoevgrad, Faculty of Philology, 2005. [In Bulgarian: Добрикова, М. „Собственото име във фразеологията. Конкретизация versus индивидуализация.“ В: Вълчанова, М. & М. Кузмова & М. Михайлова, съст. *Юбилеен славистичен сборник: 164–171*. Благоевград: Югозападен университет „Неофит Рилски“, Филологически факултет, 2005.]
- Dobrikova 2006:** Dobříková, M. „Apelativna a propriálna lexika vo frazeologii.“ In Štěpánek, V., ed. *Studia Balcanica Bohemo-Slovaca VI, svazek 2: 1041–1047*. Brno: Ústav slavistiky FF MU – Historický ústav AV ČR – Matice moravska, 2006. [In Slovak: Dobříková, M. „Apelatívna a propriálna lexika vo frazeológii.“ In: Štěpánek, V., red. *Studia Balcanica Bohemo-Slovaca VI, svazek 2: 1041–1047*. K vydání připravili Pavel Boček, Ladislav Hladký, Pavel Krejčí, Petr Stehlík a Václav Štěpánek. Brno: Ústav slavistiky FF MU – Historický ústav AV ČR – Matice moravská, 2006.]
- Dobrikova 2007:** Dobříková, M. „Pragmatic Aspects of Functioning of Proper Names in Phraseology.“ In Fink Arsovski, Z. & A. Hrnjak, eds. *Slavenska frazeologija i pragmatika: 75–79*. Zagreb: Knjigra, 2007. [In Slovak: Dobříková, M. „Pragmatické aspekty fungovania vlastných mien vo frazeológii.“ In: Fink Arsovski, Z. & A. Hrnjak, ur. *Slavenska frazeologija i pragmatika: 75–79*. Zagreb: Knjigra, 2007.]
- Dobrikova 2008:** Dobříková, M. *Vlastne meno ako komponent slovenských a bulharských frazem (na pozadí asymetrie frazeologických koncepcii)*. Bratislava: ASTOR Slovakia, 2008. [In Slovak: Dobříková, M. *Vlastné meno ako komponent slovenských a bulharských frazém (na pozadí asymetrie frazeologických koncepcii)*. Bratislava: ASTOR Slovakia, 2008.]
- Dobrikova 2014:** Dobříková, M. *Vlastne meno ako komponent slovenských a bulharských frazem*. Comenius University in Bratislava Press, 2014. [In Slovak: Dobříková, M. *Vlastné meno ako komponent slovenských a bulharských frazém*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2014.]

- FrazTerm 1995:** Mlacek, J. & P. Ďurčo et al. *Phraseological Terminology*. Bratislava: Stimul, 1995. [In Slovak: Mlacek, J. & P. Ďurčo et al. *Frazeologická terminológia*. Bratislava: Stimul, 1995.]
- Glovna 2003:** Glovňa, J. "Kvázipropriá v slovenských parémiách." In Žigo, Pavol & Majtán, Milan, eds. *Vlastné meno v komunikácii*: 245–250. Bratislava: Jazykovedny ustav Ludovita Stura SAV – Filozofická fakulta Univerzity Komenského – Veda SAV Press, 2003. [In Slovak: Glovňa, J. „Kvázipropriá v slovenských parémiách.“ In: Žigo, Pavol & Majtán, Milan, zost. *Vlastné meno v komunikácii*: 245–250. 15. slovenská onomastická konferencia Bratislava 6.–7. septembra 2002. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV – Filozofická fakulta Univerzity Komenského – Veda, vydavateľstvo SAV, 2003.]
- Habovstiaikova 1994:** Habovštiaková, K. "Vlastné mená v pranostikách." In Krošláková, Ema, ed. *Jazykova a mimojazykova stranka vlastnych mien*: 65–68. Bratislava – Nitra: Jazykovedny ustav L. Stura SAV – Vysoka skola pedagogicka, 1994. [In Slovak: Habovštiaková, K. „Vlastné mená v pranostikách.“ In: Krošláková, Ema, ed. *Jazyková a mimojazyková stránka vlastných mien*: 65–68. 11. slovenská onomastická konferencia. Nitra 19.–20. mája 1994. Bratislava – Nitra: Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV – Vysoká škola pedagogická, 1994.]
- Ignatovich 2012:** Ignatovich, Ya. P. "Phraseological Units with Proper Names in English Language." In: *Studencheskiy nauchnyy forum – 2012*. 4th International Students Scholarly Conference, 1–17. <https://scienceforum.ru/2012/article/2012001088> (accessed: 03.10.2021). (In Russian: Игнатович, Я. П. „Фразеологические единицы с компонентом-именем собственным в английском языке.“ В: *Студенческий научный форум – 2012*. IV международная студенческая научная конференция, 1–17. <https://scienceforum.ru/2012/article/2012001088>.)
- Jakop 2014:** Jakop, N. "Dileme ob apelativizaciji pri frazemih z lastnim imenom: kulturoloski vidik." In Jesenšek, Vida & Dmitriy Dobrovoľskiy, eds. *Phraseologie und Kultur = Phraseology and Culture*: 207–216. Maribor: Mednarodna zalozba Oddelka za slovanske jezike in knjizevnosti, Filozofska fakulteta, 2014. [In Slovenian: Jakop, N. „Dileme ob apelativizaciji pri frazemih z lastnim imenom: kulturološki vidik.“ In: Jesenšek, Vida & Dmitriy Dobrovoľskiy, ur. *Phraseologie und Kultur = Phraseology and Culture*: 207–216. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, 2014.]
- Krzišnik 2018:** Kržišnik, Erika. "Proper Names in Slovenian Phraseology." In Veljanovska, Katerina & Mirčevska-Boševa, Biljana, eds. *Names and Phraseology*: 25–36. Skopje University Press, Faculty of Philology, 2018. [In Slovenian: Kržišnik, Erika. „Lastnoimenskost v slovenski frazeologiji.“ В: Велјановска, Катерина & Мирчевска-Бошева, Биљана, ур. *Имињата и фразеологијата*: 25–36. Скопје: Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, 2018.]
- Kuchsheva 2008:** Kuchsheva, Irina L. "Leksiko-semanticheskiy analiz imen sobstvennyh v sostave angliyskih i russkih frazeologicheskikh edinit: lingvokulturologicheskij podhod." *Inostrannye yazyki v shkole*, no 5 (2008): 81–84. [In Russian: Кучешева, Ирина Л. „Лексико-семантический анализ имен собственных в составе английских и русских фразеологических единиц: лингвокультурологический подход.“ *Иностранные языки в школе*, no 5 (2008): 81–84.]
- Matesic 1992/93:** Matešić, Josip. "Frazemi s komponentom vlastitog imena u hrvatskom jeziku." *Filologija* (Zagreb), no 20–21 (1992–1993): 293–297. [In Croatian: Matešić, Josip. „Frazemi s komponentom vlastitog imena u hrvatskom jeziku.“ *Filologija*, no 20–21 (1992–1993): 293–297.]

- Mihaylova 2008:** Mihaylova, Dimitrina. "Status and Function of Bulgarian Phrasemes with Onomastic Components." In Kaldieva-Zaharieva, S. & L. Krumova-Tsvetkova, eds. *Research in Phraseology, Lexicology and Lexicography*. In Memory of Prof. DSc Keti Ankova-Nicheva: 132–138. Sofia: Prof. Marin Drinov BAS Press, 2008. [In Bulgarian: Михайлова, Димитрина. „Статус и функция на българските фразеологизми с ономастичен компонент.“ В: Калдиева-Захариева, Ст. & Л. Крумова-Цветкова, ред. *Изследвания по фразеология, лексикология и лексикография*. В памет на проф. дфн Кети Анкова-Ничева: 132–138. София: АИ Проф. Марин Дринов, 2008.]
- Miko et al. 1989:** Miko, F. & K. Habovštiaková & J. Kababíková & E. Krošlákóvá & K. Zelinková. *Phraseology at School*. Bratislava: Slovak Pedagogical Publishing House, 1989. [In Slovak: Miko, F. & K. Habovštiaková & J. Kababíková & E. Krošlákóvá & K. Zelinková. *Frazeológia v škole*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1989.]
- Mlacek 1981:** Mlacek, Jozef. "Ustalene spojenia s vlastnym menom." *Kultura slova* (Bratislava), no 8 (1981): 264–270. [In Slovak: Mlacek, Jozef. „Ustálené spojenia s vlastným menom.“ *Kultúra slova*, no 8 (1981): 264–270.]
- Pintaric 1997:** Pintarić, Neda. "The Pragmatic Function of Toponyms in Croatian and Polish." *Croatica*, no 45–46 (1997): 157–176. [In Croatian: Pintarić, Neda. „Pragmatične osobine vlastitih imena u hrvatskom i poljskom jeziku.“ *Croatica*, no 45–46 (1997): 157–176.]
- Raguz 1979:** Raguz, Dragutin. "Proper Names in Phraseology." *Onomastica Jugoslavica*, no 8 (1979): 17–22. [In Croatian: Raguz, Dragutin. „Vlastita imena u frazeologiji.“ *Onomastica Jugoslavica*, no 8 (1979): 17–22.]
- Ripka 2003:** Ripka, Ivor. "Propria v narecovej frazeologii." In Žigo, Pavol & Milan Majtán, eds. *Vlastné meno v komunikácii*: 247–251. Bratislava: Jazykovedny ustav Ludovita Stura SAV – Filozoficka fakulta Univerzity Komenskeho – Veda SAV Press, 2003. [In Slovak: Ripka, Ivor. „Propria v nárečovej frazeológii.“ In: In Žigo, Pavol & Milan Majtán, zost. *Vlastné meno v komunikácii*: 247–251. 15. slovenská onomastická konferencia Bratislava 6.–7. septembra 2002. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV – Filozofická fakulta Univerzity Komenského – Veda, vydavateľstvo SAV, 2003.]
- SCFI-P:** Čermák, F. & J. Hronek & J. Machač, eds. *Dictionary of Czech Phraseology and Idiomatics 1. Comparison*. Prague: Leda, 2009. [In Czech: Čermák, F. & J. Hronek & J. Machač, red. *Slovník české frazeologie a idiomatiky 1. Přirovnání*. Praha: Leda, 2009.]
- SCFI-VV:** Čermák, F., ed. *Dictionary of Czech Phraseology and Idiomatics 4. Sentence Expressions*. Prague: Leda, 2009. [In Czech: Čermák, F., red. *Slovník české frazeologie a idiomatiky 4. Výrazy větné*. Praha: Leda, 2009.]
- Sramek 2003:** Šrámek, Rudolf. "Propria ve frazemech a příslovích." In Raclavská, Jana, ed. *Premie narodu slovanských*: 61–66. Ostrava University Press, Faculty of Philosophy, 2003. [In Czech: Šrámek, Rudolf. „Propria ve frazémeh a příslovích.“ In: Raclavská, Jana, red. *Parémie národů slovanských*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Ostravě ve dnech 20.–21. 11. 2002 u příležitosti 150. výročí úmrtí F. L. Čelakovského a vydání jeho „Mudrosloví“: 61–66. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2003.]
- Vitanova 2013:** Vitanova, Mariyana. "The Village and the Town in the Phraseology and Dialects of the Bulgarian Language." In Uzeneva, E. S., ed. *The Slavic World in the Third Millenium*. Book II: 194–217. Moscow: RAN Institute of Slavistics, 2013. [In Russian: Витанова, Марияна. „Город и село во фразеологии и диалектах болгарского языка.“ В: Узенёва Е.С., отв. ред. *Славянский мир*

в третьем тысячелетии. К 1150-летию славянской письменности. Книга II: 194–217. Москва: Институт славяноведения РАН, 2013.]

Zilova 2003: Žilová, Ružena. „Vlastné meno ako komponent frazeologizmov.“ In Žigo, Pavol & Majtán, Milan, eds. *Vlastne meno v komunikácii*: 251–258. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV – Filozofická fakulta Univerzity Komenského – Veda SAV Press, 2003. [In Slovak: Žilová, Ružena. „Vlastné meno ako komponent frazeologizmov.“ In: Žigo, Pavol & Majtán, Milan, zost. *Vlastné meno v komunikácii*. 15. slovenská onomastická konferencia Bratislava 6.–7. septembra 2002: 251–258. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV – Filozofická fakulta Univerzity Komenského – Veda, vydavateľstvo SAV, 2003.]